

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

05.05.2017 nr 3 sn

Algus kell 10.30, lõpp kell 12.30

Juhatas: Tõnu Kollo

Protokollis: Meliita Niklus

Võtsid osa: Ülo Kaasik, Taavi Kand, Ilmar Lepik, Kätlin Mandel, Mart Mägi, Hannes Pahapill, Allan Puur, Hede Sinisaar, Marko Udras

Puudusid: Urmet Lee, Viljar Peep, Margus Sarapuu

Kutsutud:

Statistikaameti ettevõtlus- ja põllumajandusstatistika osakonna juhataja asetäitja Merike Põldsaar

Statistikaameti statistika levi osakonna planeerimise peaspetsialist Reet Romanov

Statistikaameti statistika levi osakonna juhataja asetäitja Alan Vask

Statistikaameti peadirektori asetäitja Tuulikki Sillajõe

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Rahandusministeeriumi halduspoliitika osakonna peaspetsialist Peeter Viigimets

Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna juhataja Natalja Eigo

Päevakord:

1. Statistikaameti 2018. – 2022. aasta statistikatööde loetelu projekti teine ülevaatus
2. Uued suunad statistika avaldamisel, sh avaandmeid toetava .Stati juurutamine ja e-majandustaristu
3. Ülevaade Statistikaameti osalemisest majandusüksusi puudutavates üleriigilistes arendusprojektides, sh Aruandlus 3.0 ja Nullbürokratia
4. Statistikanõukogu liikme valimine Pulleritsu preemia valikukomisjoni

Otsustati:

Kinnitada päevakord.

1. Statistikaameti 2018.–2022. aasta statistikatööde loetelu projekti teine ülevaatus, Reet Romanov

Loetelu koostamisel on arvesse võetud Euroopa Liidu (EL) õigusaktidest tulenevaid kohustusi, rahvusvahelistele organisatsioonidele statistika edastamise kohustust ja siseriiklikku vajadust. Seejuures võib üks statistikatöö sisaldada kõigi loetletud kohustuste jaoks toodetavaid väljundnäitajaid.

Statistikatööde 2017– 2021 loetelu ei ole veel valitsuses kinnitatud, mistõttu võib esitletav statistikatööde loetelu muutuda.

Peamised statistikatööde tellijad on Rahandusministeerium (RM), Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM) ja Sotsiaalministeerium (SoM).

Statistikatööde loetelu muutmissetpanekutest olid mahukaimad viis: kvartaalne statistika ärikinnisvara kohta, kuriteo ohvriks langemine kuriteoliikide kaupa, lõimumisvaldkonna statistika andmebaasi arendustöö, majandusandmed laevastikupõhiselt ja piirkondliku statistika täiendamine energeetika valdkonnas.

Arutelu ja ettepanekud:

Statistikaamet (SA) on taotlenud MKMst raha, et koostöös teadlastega kujundada mikrosimulatsiooni mudelid, mis võimaldaks hinnata poliitikate ja õigusruumi muudatuste, sh nt maksude ja toetuste mõju. Mudelites saab kasutada SA poolt juba kogutud andmeid.

2018. aasta statistikatööde loetelu sisaldab kõiki ELi nõuete täitmiseks vajalikke statistikatöid. Nende hulgas toodi välja palgaerinevuste parem kättesaadavus, põllumajandusloendus ja terviseuuring.

Arutelu käigus tunneb Nõukogu huvi statistikatööde vastu, mille tegemiseks on tulnud tellimus, kuid mille jaoks ei ole SA riigieelarvest raha saanud.

Otsustati:

1.1 Võtta info teadmiseks.

1.2 Reet Romanov teeb statistikanõukogu liikmetele kättesaadavaks seni rahastamata statistikatööde nimekirja.

2. Uued suunad statistika avaldamisel, sh avaandmeid toetava .Stati juurutamine ja e-majandustaristu, Alan Vask

Statistikaprogramm esitab avaldatavale statistikale väga täpsed nõuded. Avaldamine nõuab uusi oskusi: IT ja andmebaasid, masinloetavad liidesed ja avaandmed, andmete visualiseerimine ja turundus.

2013. aastal liitus SA kommuuniga, mis arendab statistika avaldamise andmebaasi platvormi .Stat. Hetkel kasutab SA Px-Webi, kusjuures SA avalikus andmebaasis on palju väikseid andmestikke, .Statis saab aga esitada oluliselt suuremaid mitme dimensiooniga tabelleid. .Stati masinloetava liidese abil saavad tarbijad võimaluse ise neid andmeid kasutades luua täpselt selliseid tooteid nagu nad vajavad.

.Stati kasutajaliides on muutumas järjest kaasaegsemaks ja lihtsamaks. Rohkem tekib visualiseerimise ja taaskasutamise võimalusi. Järgmine versioon on plaanitud välja arendada aastaks 2019.

Alternatiivid .Statile on järgmised: kasutada edasi tänast Px-Webi, võtta kasutusele uus Px-Web või arendada välja oma levisüsteem.

e-Majandustaristu on RMI visioon keskkonnast, kus kõik ettevõtjale suunatud teenused on ühes kohas ja kergesti kättesaadavad. Eesmärk on riigiportaali ettevõtja vaade sisselogimisel asendada e-Majandustaristuga. Teenuste hulka kuuluks nt kaugtuvastus, toetuste süsteemid ja andmete jagamine.

e-Majandustaristuga on seotud RM (projekti algataja ja omanik), MKM (strateegiline partner; koordineerib rahastusmudelit ja ühtse teenusteruumi koostöömudeli toimimist), SA (tagasipeegeldamise sisutootmise koordinaator) ja Riigi Infosüsteemi Amet (infrastruktuur; autentimislahendus, tehniline tugi ja nõustamine).

Arutelu ja ettepanekud:

SA maksab .Stat arenduseks aastas 26 000 eurot, kogu arenduseelarve on enam kui 800 000 eurot aastas. Lisaks katab iga riik ise hoolduskulud. Seega on .Stati kasutamine võrdlemisi soodne.

Uuele tootele üle minnes peaks kindlasti läbi viima koolitusi, et üleminek oleks sujuvam. Ka vajavad kasutajad esialgu praegusest rohkem tuge. Tugi jääb tänasele tasemele, st seda pakutakse tööajal nii telefoni teel kui ka e-posti vahendusel.

Tarbijate vaatevinklist oleks lihtsam, kui sama tarkvara kasutaks ka teised statistika pakkujad. Statistikanõukogu suhtub igati positiivselt .Stati kasutuselevõttu.

Andmebaasi platvormile pakub tehnilist tuge RMIT ja ka kommuuni arendajad. SAst tegeleb platvormiga aktiivselt kaks töötajat.

Otsustati:

2.1 Võtta info teadmiseks.

3. Ülevaade Statistikaameti osalemisest majandusüksusi puudutavates üleriigilistes arendusprojektides, sh Aruandlus 3.0 ja Nullbürokratia, Merike Põldsaar

Nullbürokratia üleskutsele esitati kokku 252 ettepanekut, neist 49 suunati SA-le täitmiseks. Samas toimub halduskoormuse vähendamine ka väljaspool neid suuniseid. Tegevuskava väliseks halduskoormuse vähendamiseks oli näiteks 300 maanteetranspordi kaubaveoettevõtte vabastamine „Maanteetransport“ küsimustiku andmete esitamisest.

Aruandlus 3.0 (AA 3.0) on nullbürokratia üks suurematest käimasolevatest projektidest. Maksu- ja Tolliameti eestvõttel käivitatud projekti eesmärk on luua riigi toimimiseks olulise väärtusega personali- ja majandusarvestuse andmete automaatse liikumise tehnoloogiline lahendus lähtudes minimaalsuse ja lihtsuse printsiibist.

Andmete automaatne esitamine on alguses pakutud lisavõimalusena. Need, kes ei saa automaatset andmete esitamist kasutusele võtta, saavad aruanded endiselt esitada ka eStatis.

2016. aasta kevadel uuriti 18 statistikatöö 411t palga- ja tööjõuga seotud väljundnäitajat. Väärtuste hindamise tulemusena selgus, et ei ole ühtegi praegu arvutatavat palga- ja tööjõuga seotud väljundnäitajat, mida ei kasutata.

SA tegevuste hulgas AA 3.0 raames 2017. aastal on andmekoosseisu ja klassifikaatori kokkuleppimine, kirje tasandil andmete vastuvõtuvõimekuse arendamine ja automaatse edastamise pilootprojekt.

Arutelu ja ettepanekud:

AA 3.0 puhul on tegemist ühekordse tööga, misjärel majandusüksuste (ettevõtted, asutused, organisatsioonid) halduskoormus väheneb.

Kui ettevõtte liitub AA 3.0ga, tuleks tarkvaraarenduses lisada AA 3.0 sisenemise ja väljumise valikud. AA 3.0 kasutuselevõtmisel langeb koormus andmeesitajalt Statistikaametile ja ka statistika tegemise kulud suurenevad.

Otsustati:

3.1 Võtta info teadmiseks.

4. Statistikanõukogu liikme valimine Pulleritsu preemia valikukomisjoni, Tõnu Kollo

Nõukogu tegi ettepaneku määrata Pulleritsu preemia valikukomisjoni statistikanõukogu esindajaks Ilmar Lepik.

Otsustati:

4.1 Valida Pulleritsu preemia valikukomisjoni statistikanõukogu esindajaks Ilmar Lepik.

LISAD:

1. Statistikaameti 2018.-2022. aasta statistikatööde loetelu
2. Uued suunad statistika avaldamisel
3. Nullbürokratia ja Aruandlus 3.0 seisust

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnu Kollo
Koosoleku juhataja

Meliita Niklus
Protokollija